

Til
Kommuner i Innlandet
v/ ordførere og
kommunedirektører

Informasjonsskriv nr. 6 til kommunene

Vi ber om at dette infoskrivet distribueres ut til alle relevante personer i kommunen.

Formålet med disse informasjonsskrivene er å gi informasjon til kommunene mest mulig samlet og å gi en oversikt over informasjon som er sendt til kommunene tidligere eller som er lagt ut på vår hjemmeside.

Dette brevet inneholder:

Anmodning om prioritering av særskilt sårbare og utsatte grupper	2
Økonomiske konsekvenser for kommunene.....	5
Beregningsmodell fra FMIN for sykdomsbyrde i kommunene - versjon 5.....	5
Godkjenning av institusjoner for gjennomføring av isolasjon	6
Delingsplattform for kommuneleger i Teams	6
Tidligere gitt informasjon	6
Informasjonsskriv til kommunal landbruksforvaltning	6
Opprettholdelse av samfunnsfunksjoner innen avløp og avfallshåndtering	7
Ledige jobber og folk – nå kobles det sammen.....	7
Permittert og jobb i landbruket?.....	7
Over 40.000 elever i Innlandet har ny skolehverdag	7
Presisering av forbudet - åpner for idrettsaktivitet innenfor strenge regler	7
Annet	8
Oppfordring til samarbeid	8
Abonner på koronasiden på vår hjemmeside	8
Nye lover og sentrale, regionale og lokale forskrifter	8

Anmodning om prioritering av særskilt sårbare og utsatte grupper

Fylkesmannen ønsker å rette oppmerksomheten mot særlig sårbare og utsatte mennesker som i stor grad berøres av Covid-19 pandemien, som følge av ringvirkninger/ikke tilsiktede konsekvenser av iverksatte nasjonale smitteverntiltak, samt av kommunenes omdisponeringer og prioriteringer i eksisterende situasjon.

Vi mottar alvorlige bekymringer blant annet om tilstanden innen kommunal rus- og psykiatritjeneste, om merkbart færre bekymringsmeldinger til barneverntjenesten, sårbare og utsatte mennesker som mangler bolig og fare for manglende tilbud til personer utsatt for vold i nære relasjoner.

- Kommunene må sørge for å gi de tjenester brukere har krav på, også i disse tider
- Kommunene må være spesielt oppmerksom på svake grupper og deres behov

Bekymring knyttet til manglende prioritering og helsehjelp til pasienter med alvorlig psykisk lidelse og/eller ruslidelse i kommunene

Fylkesmannen finner grunn til å minne kommunene på at de i nåværende situasjon må:

- Gjøre individuelle vurderinger, differensiere helsehjelpen innenfor psykiske lidelser og ruslidelser, og prioritere barn og unge, pasienter med alvorlig psykisk lidelse og/eller alvorlig ruslidelse
- Sørge for at smitteverntiltak ikke innskrenker det kommunale hjelpetilbudet til disse gruppene i så stor grad at de ikke får nødvendig helsehjelp
- Opprettholde lavterskeltilbud for å forebygge og oppdage alvorlig sykdomsutvikling

Det understrekes at de fleste aktuelle behandlingstilbud for disse gruppene kan gjennomføres med god smittevernhigiene, både hva gjelder avstand og god håndvask. Her kan kommuneoverlegene bistå med veiledning og råd til det personalet som jobber med disse pasientgruppene.

Alle omstillingstiltak og prioriteringer under Covid-19 pandemien har som mål å unngå smittespredning og å beholde nok kapasitet til å ivareta alvorlig syke pasienter. Det er derfor viktig at de smitteverntiltakene som iverksettes i kommunen ikke i seg selv hindrer ivaretagelse av personer med alvorlig psykisk lidelse og/eller alvorlig ruslidelse.

Fylkesmannen har mottatt bekymring fra Sykehuset Innlandet om at noen kommuner har iverksatt smitteverntiltak som ikke muliggjør oppfølging av pasienter med alvorlig psykisk lidelse i egen bolig. Dette har ført til både re-innleggelse og at utskrivningsklare pasienter ikke kan skrives ut, fordi kommunen ikke sørger for forsvarlig ivaretagelse av pasienten. Det understrekes at kommunen må gjøre en individuell vurdering, og identifisere de som har en alvorlig lidelse og stort behov for personlig kontakt og oppfølging. Smitteverntiltak skal ikke være til hinder for forsvarlig ivaretagelse av slike pasienter.

I tillegg rapporteres det om at noen kommuner kun følger opp pasienter med alvorlig psykisk lidelse og ruslidelser via telefon-, video- og Skype-kommunikasjon. For noen pasienter vil ikke dette sikre tilstrekkelig oppfølging, og kommunen bør vurdere om enkelte pasienter må følges opp ved personlig møte og/eller ambulant virksomhet. Pasienter med alvorlig psykisk lidelse og/eller alvorlig ruslidelse som allerede er vurdert til å ha et behov for kontakt med helse- og omsorgstjenesten i kommunen, skal ikke få et opphør av denne kontakten over lengre tid, jf. Helsedirektoratets anbefalinger om prioritering av helsehjelp under Covid-19 pandemien.

I nåværende krisesituasjon er det ikke usannsynlig at man for denne gruppen pasienter kan se en økt forekomst av stressreaksjoner, selvmordsproblematikk eller psykoseutvikling, noe som ytterligere understreker behovet for at det ikke blir et opphør av lavterskeltilbud eller nødvendig helsehjelp.

Det rapporteres også om at flere pasienter som tidligere har hatt helse- og omsorgstjenester i egen bolig, nå ikke har kontakt med helse- og omsorgstjenesten utover utlevering av medisiner. Det er viktig at kommunene vurderer behovet for mer personlig kontakt med beboere. Et eksempel kan være at personer med psykoselidelse som blir helt isolert fra sosial kontakt vil kunne få en alvorlig forverring av grunnlidelsen.

Ekstra oppmerksomhet rundt utsatte barn og unge - barnevernområdet

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet foretok i forrige uke en kartlegging av tilstanden i barnevernet i landet. Det er lagt ut en artikkel om resultatene fra kartleggingen her:

https://bufdir.no/aktuelt/temaside_koronavirus/aktuelt saker/forsvarlig_tilbud_i_barnevernet_men_noen_barn_kan_falle_utenfor/

Fylkesmannen har fått innsyn i tallene fra de 25 barneverntjenestene Innlandet, og kan informere om noen av de sentrale resultatene.

- 10 barneverntjenester får færre meldinger enn vanlig, 15 får like mange
- 25 oppgir at de i stor grad har beredskap til å ta imot nye meldinger, mens 18 tjenester oppgir at de bare i noen grad klarer å følge opp hjelpetiltak
- Totalt oppgis det at barneverntjenestene har meldt behov for dagtilbud til 441 barn, 231 barn har faktisk fått dagtilbud. Få av disse er fosterbarn
- 17 barneverntjenester har utarbeidet kriseplan, 8 har ikke
- 15 oppgir at de i stor grad driver forsvarlig tross situasjonen, 10 tjenester oppgir at de i noen grad driver forsvarlig

Tallene gir en viss uro for om sårbare barn blir fanget opp, og om de som trenger det får nødvendig dagtilbud.

Ansatte i skoler og barnehager har en viktig oppgave når det gjelder å holde kontakt med barna som nå bare er hjemme. Det er utgitt en veileder for hvordan de kan forberede, gjennomføre og følge opp kontakt og samtaler med barna:

https://bufdir.no/aktuelt/temaside_koronavirus/profesjonelle/hvordan_ha_kontakt_med_utsatte_barn_og_unge_nar_barnehager_og_skoler_er_stengt/

Etter hvert vil skoler og barnehager åpnes igjen, helt eller delvis, og Fylkesmannen anbefaler kommunene å ha beredskap for at antall bekymringsmeldinger til barnevernet da vil kunne øke. De aller fleste av de ansatte i barnevernet er heldigvis friske per i dag, men det er også ventet en stigning av smittede, som kan medføre at det blir færre ansatte til å håndtere flere bekymringsmeldinger. Derfor bør alle kommuner nå ha en kontinuitetsplan for barnevernet.

Ekstra oppmerksomhet rundt utsatte barn og unge – oppvekstområdet:

I kommunenes faste situasjonsrapportering fremgår det i økende grad opplysninger om forskyving av personell fra barnehage og skole til andre oppgaver/kommunale tjenester.

Fylkesmannen legger til grunn at skoleeiere skal gjennomføre opplæring når elevene er hjemme. Både skoleeiere og barnehageeiere skal gi et tilbud til barn og unge av foreldre med kritiske samfunnsfunksjoner eller virksomhetskritiske oppgaver, og sikre tilbud til barn og unge som har

særskilt omsorgsbehov. Uavhengig av hva som skjer etter påske, så er det et behov for personell i barnehager og skoler. Det er viktig å balansere behov for kompetanse mellom ulike sektorer.

Ekstra oppmerksomhet rundt marginaliserte innbyggere og deres familier – sosiale tjenester i Nav

De sosiale tjenestene i Nav er velferdssamfunnets siste sikkerhetsnett. Det er kommunens ansvar at de tjenester som ligger til sosialtjenesteloven er tilgjengelige og gis forsvarlig.

I en situasjon der ansatte permitteres, uavhengig av utdanning, kompetanse og ansiennitet vil situasjonen for mange av kommunens innbyggere, inkludert deres familier, være utfordrende. Mange av disse menneskene har aldri tidligere vært i kontakt med Nav. Og de menneskene som er avhengige av sosiale tjenester/Nav-kontorets bistand i en «normalsituasjon», vil være ekstra sårbare og utsatte i krisetider.

Kommunen har, etter sosialtjenestelovgivningen et særlig ansvar for informasjon og generell forebyggende virksomhet. Denne plikten bør sees i sammenheng med § 16 om beredskapsplan, hjelpeplikt og gjensidig bistand.

Fylkesmannen anmoder om at dette perspektivet inkluderes i kommunens øvrige beredskapsorganisasjon, slik at dere ivaretar at kommunen er kjent med de utfordringer og virkninger situasjonen medfører for kommunens innbyggere og behovet for hjelp og bistand fra Nav-kontoret. For kommuner med interkommunale løsninger for sosiale tjenester i Nav-kontoret kan dette være et særlig oppmerksomhetspunkt.

Vi ber også om at dere retter særlig oppmerksomhet på ivaretagelse av utsatte grupper, herunder barn, og at dere iverksetter tiltak i situasjoner hvor sårbare grupper er særlig utsatt. Videre er det nå nasjonalt et stort fokus på nødvendig inntektssikring, og det må sikres tilstrekkelig personellressurs til dette arbeidet.

I tillegg har kommunen v/Nav-kontoret også ansvar for midlertidig botilbud. Dette er en «naturalytelse», og det er altså den faktiske boligen som skal fremskaffes og ikke økonomisk stønad til dekning av utgiften. Det er meldt fra enkelte kommuner at det å skaffe slikt tilbud til personer som trenger det nå er vanskelig og at de tilbudene som finnes i kommunal regi nå er fylt opp. Utfordringer rundt å skaffe midlertidig bosted forsterkes av at behovet for midlertidig bosted kan øke som følge av blant annet utskrivninger fra spesialisthelsetjeneste, personer under kriminalomsorg som får endrede soningsbetingelser samt utenlandske borgere som har hatt midlertidige ansettelsesforhold og ikke kan reise hjem. Vi anmoder derfor om at alle kommuner inkluderer ansvaret for de sosiale tjenestene i Nav-kontoret som inntektssikring og midlertidig bolig i sitt beredskapsarbeid, og vurderer å inkludere dette ansvaret i eventuelle regionale løsninger. Det vises for øvrig til informasjonsskriv av 18.03.2020 *Ivaretagelse av sosiale tjenester i forbindelse med pågående koronaberedskap*, fra Fylkesmannen sendt til alle Nav-ledere.

Ekstra oppmerksomhet rundt personer som er utsatt for vold i nære relasjoner

Fylkesmannen har informasjon om at Krisesentrenes kapasitet er/nærmer seg oppbrukt. Dette kan igjen medføre at behov for ivaretagelse i en krisesituasjon må ivaretas av kommunen. Plan for denne type behov hos innbyggere kan sees i sammenheng med behov for midlertidig husvære. For personer med behov for krisesentertilbud og personer med behov for midlertidig husvære vil det også ofte være behov for helse- og omsorgstjenester som supplement til det midlertidige husværet.

Vi ber derfor også om at dere undersøker om deres ansvar for et helhetlig krisesentertilbud kan ivaretas i den pågående situasjonen.

Økonomiske konsekvenser for kommunene

Korona-pandemien har store økonomiske konsekvenser for kommunene. Basert på foreløpige beregninger hos Fylkesmannen anslås det at tiltakene i Krisepakke 3, vedtatt i Stortinget denne uke, og midlene fra tidligere tiltakspakker, foreløpig gir rundt 300 mill. kroner til Innlandet, se nyhetssak fylkesmannen.no/innlandet.

Det er foreløpig bevilget totalt 3, 75 mrd. kroner til å øke kommunerammen. Disse midlene skal fordeles gjennom inntektssystemet. I tillegg har Stortinget bevilget totalt 400 mill. kroner i ekstra skjønnsmidler for å kompensere kommuner som har hatt større merutgifter i forbindelse med virusutbruddet. Innlandet er foreløpig tildelt 13,8 mill. kroner, og vi antar at vi kan motta ca. 10 mill. kroner til av den siste tilleggsporten. Det er presisert at Fylkesmennene skal fordele skjønnsmidlene til de kommunene som trenger det mest, og at tildelingen skal gjøres i dialog med kommunene. Etter dialog med KS og økonomisjefene i Innlandet denne uken har Fylkesmannen nå besluttet å gjøre en første tildeling av ekstramidlene på 13,8 mill. kroner. Fylkesmannen vil be om at 13,8 mill. kroner utbetales etter en enkel fordeling der alle kommuner gis et grunnbeløp på 100 000 kroner og resten fordeles etter befolkningstall. Tildelingen skal bidra til å dekke merutgifter knyttet til den første akuttfasen av virusutbruddet, bidra til å styrke beredskapen og utbetales dermed med en enkel fordelingsnøkkel.

I tillegg har Fylkesmannen i Innlandet holdt tilbake midlene til fornyings- og innovasjonsmidler i 2020 på 28 mill. kroner. Fylkesmannen har nå besluttet at deler av de avsatte prosjektmidlene fordeles til videreføring av enkelte igangsatte prosjekter. Tildeling vil skje i dialog med de aktuelle kommunene for å sikre at det er kapasitet til gjennomføring av prosjektene i kommunene.

I tillegg vil Fylkesmannen i Innlandet støtte det regionale arbeidet med å opprette intermediære plasser i beredskap basert på anslag for behov for ekstra plasser knyttet til virusutbruddet. Fylkesmannen vil utbetale et engangsbeløp med utgangspunkt i en sats på 30 000 kroner per anslåtte plass.

Samtidig holdes deler av midlene tilbake, for en senere vurdering og tildeling til kommuner som blir spesielt hardt rammet, akutte behov og samarbeidstiltak mellom kommunene knyttet til virusutbruddet, samt andre uforutsette hendelser som flom og ras. Over noe lengre tid vil vi få et bedre overblikk over utviklingen av pandemien, og ikke minst ha mer informasjon om den økonomiske belastningen for de ulike kommunene.

Beregningsmodell fra FMIN for sykdomsbyrde i kommunene - versjon 5

Fylkesmannen i Innlandet har tidligere delt et forslag til beregningsmodell (versjon 2) for sykdomsbyrde i forbindelse med Covid-19 pandemien med kommunene i vårt fylke.

I versjon 5 har vi korrigert innbyggertall og lagt inn tall for planlagt høyeste sengekapasitet ved Sykehuset Innlandet HF (SIHF). Modellen er foreløpig ikke justert for at SIHF's opptaksområde ikke helt tilsvarer de 46 kommunene i Innlandet.

Det er mange usikre forutsetninger og forenklinger i modellen. Vi har likevel valgt å gå ut med denne som en støtte for kommunene og regionene til å planlegge for et økende antall Covid-19 pasienter. Det er også rader for å estimere behovet for sengeplasser nærmere med bakgrunn i

[prioriteringsveilederen](#), men disse radene er ikke forsøkt beregnet fra vår side. Vi er i dialog med SIHF om modellen.

Det er beregnet en risikoscore for den enkelte kommune, region og fylket, basert på antall personer i risikogrupper. Scoren brukes for å beregne det relative forholdet mellom risikogruppene i Innlandet og landet, og deretter sykdomsbyrden. I versjon 5 blir dette automatisk beregnet i tabell 2, når det velges kommune eller region. Disse tallene kan så sammenlignes med de i tabell 1, som viser sykdomsbyrden dersom risikofaktorene hadde vært lik med landet. Vi har nå tatt utgangspunkt i Folkehelseinstituttets alternative (høyt) scenario med $R_E=1,3$. Det er som i forrige modell lagt inn en forutsetning om at 20% av de syke får alvorlig/kritisk sykdom. Vi minner om at usikkerheten i tallene blir større jo mindre enheter det beregnes for.

Forutsetningene vil være i stadig endring etterhvert som vi får mer kunnskap om Covid-19, og om hvordan effekten av igangsatte tiltak påvirker utviklingen. Fylkesmannen har nå mottatt informasjon om at Folkehelseinstituttet har igangsatt arbeidet med et scenario for kommunene.

Godkjenning av institusjoner for gjennomføring av isolasjon

Helsedirektoratet opplyser til Fylkesmannen at søknader vil bli behandlet på dagen.

Kommunene/institusjonene oppfordres også til å sende søknader før behovet oppstår.

Helsedirektoratet forventer å bruke sin fullmakt til å gi en generell godkjenning, men vil vurdere det hvis behovet er stort.

[COVID 19 – Ulike tiltak og rettsgrunnlag i helse- og omsorgstjenesten](#)

Når særlige forhold krever det har Helsedirektoratet mulighet for å godkjenne andre

institusjoner enn sykehus for gjennomføring av isolasjon etter smittevernloven, jf. smittevernl.

§ 5-4 tredje ledd. Helsedirektoratet har vurdert at dagens situasjon med pågående utbrudd av COVID-19 vil kunne være et slikt særlig forhold.

Eventuelle søknader om godkjenning som institusjon etter smittevernl. § 5-4 tredje ledd kan

sendes til askrise@helsedir.no. E-posten merkes med Helsedirektoratets saksnummer 20/9714.

Delingsplattform for kommuneleger i Teams

Fylkesmannen vil sende ut en invitasjon til en lukket delingsplattform i Teams for alle kommuneleger (kommuneoverleger) i Innlandet. Plattformen er ment for deling og utveksling av informasjon som kommunelegene mener kan være nyttig for kolleger. Fylkesmannen oppfordrer dere til å laste opp for eksempel egne erfaringer, tips, egenutviklet informasjonsmateriell, fagartikler, nyttige lenker m.v. Personensitive opplysninger skal ikke deles. Deltakerne må selv vurdere innholdet i det de deler.

Fylkesmannen v/fylkeslegen vil laste opp siste beregningsmodell for Covid-19, svar vi har gitt på spørsmål av generell interesse o.s.v. I Teams kan man også avholde elektroniske møter og flere kan arbeide samtidig i samme dokument. Du får lenke til Teams med invitasjonen.

Tidligere gitt informasjon

Informasjonsskriv til kommunal landbruksforvaltning

Fylkesmannen utarbeider og sender jevnlig informasjonsskriv til kommunal landbruksforvaltning med bakgrunn i koronasituasjonen. De finner du på fylkesmannen.no/innlandet.

Opprettholdelse av samfunnsfunksjoner innen avløp og avfallshåndtering

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap har definert samfunnskritiske og viktige funksjoner i tilknytning til håndteringen av koronaviruset. I denne listen inngår håndtering av avløpsvann, samt renovasjon og håndtering av farlig avfall.

Vi ber kommuner og avfallsselskaper melde fra til Fylkesmannen dersom dere har, eller står i fare for å få vesentlige avvik innenfor avløps- og avfallshåndteringen.

Gjenvinningsstasjoner må ikke stenges. Kommuner har i henhold til forurensningsloven § 30 og avfallsforskriften § 11-10 plikt til å sikre mottak av avfall fra husholdninger og virksomheter med mindre mengder avfall.

<https://www.fylkesmannen.no/innlandet/helse-omsorg-og-sosialtjenester/smittevern/coronavirus/oppretholdelse-av-samfunnsfunksjoner-innen-avlop-og-avfallshandtering/>

Miljødirektoratet har nylig publisert to midlertidige forskrifter om avfallshåndtering:

- Forskrift om midlertidig utvidelse av rammer for mottak og mellomlagring av ordinært avfall
- Forskrift om midlertidige unntak fra avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall med vedlegg og krav i tillatelser

Ytterligere informasjon om dette ligger på:

<https://www.miljodirektoratet.no/naringsliv/korona/>

Ledige jobber og folk – nå kobles det sammen

Arbeidssøkere og permitterte oppfordres nå til å melde seg for NAV. Helsearbeidere er sterkt etterspurt, men NAV formidler også folk til landbruket hvor det er store arbeidskraftbehov. Les mer [fylkesmannen.no/innlandet](https://www.fylkesmannen.no/innlandet).

Permittert og jobb i landbruket?

Det blir nå mer gunstig å kombinere dagpenger og sesongarbeid i landbruket. Les mer [fylkesmannen.no/innlandet](https://www.fylkesmannen.no/innlandet).

Over 40.000 elever i Innlandet har ny skolehverdag

Utdanningsdirektør i Innlandet, Aasa Gjestvang, er imponert over hvor raskt skole-Innlandet har snudd seg rundt og hvor langt de strekker seg for at elevene skal få et godt opplæringstilbud i tråd med læreplanene. Les mer på [fylkesmannen.no/innlandet](https://www.fylkesmannen.no/innlandet).

Presisering av forbudet - åpner for idrettsaktivitet innenfor strenge regler

1.april kom Helsedirektoratet med en avklaring på hva forbudet betyr. Samtidig har flere kommuner i Innlandet åpnet fotballbaner og andre idrettsanlegg for aktivitet. Les mer på [fylkesmannen.no/innlandet](https://www.fylkesmannen.no/innlandet).

Annet

Oppfordring til samarbeid

Fylkesmannen ønsker å understreke nødvendigheten av at alle, også de som enda ikke er så hardt rammet, bruker de regionale foraene til å diskutere felles løsninger som kan bidra til å avlaste hver enkelt kommune i et langvarig perspektiv. Fylkesmannen deltar gjerne på disse møtene så langt det er mulig, og ber om at informasjon om regionmøter sendes til FMIN Beredskap med referanse «til kommunegruppa».

Abonner på koronasiden på vår hjemmeside

Nå kan du abonnere på koronanyheter fra Fylkesmannen i Innlandet! Gå til <https://www.fylkesmannen.no/innlandet/abonnement/>, kryss av for "korona" og oppgi din e-postadresse, så får du e-postvarsel om alle koronasaker som vi legger ut.

Nye lover og sentrale, regionale og lokale forskrifter

Europakommisjonens offisielle retningslinjer for bevegelse av arbeidskraft under covid-19 utbruddet.

I Europakommisjonens retningslinjer påpekes det at grensearbeidere, utsendte arbeidstakere og sesongarbeidere utfører kritiske oppgaver i mange land, og at en samordnet tilnærming på EU-nivå som legger til rette for at disse arbeidstakerne kan fortsette å krysse de indre grensene er avgjørende. Se nærmere omtale og lenke til retningslinjene [her](#).